

IRAKASKUNTZA-GIDA

2018/19

Ikastegia

231 - Psikologia Fakultatea

Zikl.

Zehaztugabea

Plana

GPSICO20 - Psikologiako Gradua

Ikastaroa

2. maila

IRAKASGAIA

25063 - Psikologia Fisiologikoa

ECTS kredituak: 6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Psikologia Fisiologikoa, Psikologiako Graduoko bigarren mailan irakasten den 6 ECTStako irakaskuntza zama duen ikasgaia da. Ikasgai honen bitartez, ikasleak bere psikologo prestakuntzan oinarritutakoak diren ezagutza teoriko-praktikoak eskuratzen ditu. Ikasgai hau egiteko, beharrezkoa da ikasleak aurretik Psikobiologia alorreko beste ikasgaiak egin izana, Eboluzioa eta Jokabidea eta Jokabide Neurozientziaren Oinarriak bezalako ikasgaietan lantzen diren kontzeptuak Psikologia Fisiologikoan eskuratu nahi diren jokoaren oinarri biologikoak ulertzeko funtsezkoak baitira. Era berean, ikasgai honen bidez eskuratuko diren ezagutzak ezinbestekoak dira, gerora, hirugarren mailan, egingo den beste enborreko ikasgaia, Neuropsikologiaren eta Psikofarmakologiaren Oinarriak, ulertu ahal izateko. Jarraian aurkezten den programak, gosea, egarria eta joakbide sexuala bezalako jokabide motibatuak, bai eta loa eta erritmo biologikoak, ikaskuntza, oroimena eta emozioak duten oinarrian dauzkaten mekanismo neuralak ulertuz, jokabidearen oinarri biologikoen ezagutza espezifikoa ekarpena egin nahi dio psikologo-gaien prestakuntzari. Halaber, nahasketa psikologikoen oinarri biologikoei hurrerapen bat egiten du, bai eta estres erantzun fisiologikoari eta honek osasunean dauzkan eraginei ere. Azkenik, ikasgai honi ere dagokio pertsona arteko komunikazio eta lan-harreman gaitasunak bezalako zeharkako gaitasunen garapena lantzea.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Testuen azterketa, sintesi, aurkezpen eta eztabaidaren bidez, Psikologia Fisiologikoaren ikuspegi teoriko nagusiak ezagutzea

Sistema fisiologikoen eta oinarritutako prozesu psikologikoen, bai eta euren nahasmenduen arteko elkarrekintzak ezagutzea.

Jokabide normal eta patologikoen oinarri biologikoen lotutako ekarpen zientifiko nagusiak deskribatzeko gai izatea.

Psikologia Fisiologikoaren ikerketa metodo eta teknika nagusiak ezagutu eta euren ahalbide praktikoak ezagutzea.

Ikasgaiaren jorrotutako edukiei buruzko ahozko txostenak bai eta txosten idatziak lantzeko gai izatea.

Psikologiarekin zerikusia duen informazioa bilatzeko, kudeatzeko, eguneratzeko, hautatzeko, aztertze eta laburtzeko gai izatea, espezializatutako informazio- eta dokumentazio-iturrietatik abiatuta

Maila pertsonalean, profesionalean eta zientifikoan modu eraginkorrean erlazionatzea eta komunikatzea, eta banaka nahiz diziplina bakarreko zein anitzeko taldeetan lan egiteko gai izatea, ardurak hartuz eta jarduerak modu kritikoa baloratuz.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1. Psikologia Fisiologikoa. Ikerketa metodo eta teknikak.
2. Gosea eta egarria. Elikagaien ahoratzearen erregulazioa. Gosea eta asetasunaren oinarri neurobiologikoak. Ahoratzearen nahasmenduak. Fluidoaren orekaren erregulazioa. Egurri osmotikoa eta egurri bolemikoa: mekanismo neuralak.
3. Sexu eta ugalketa jokabidea. Sexu eta ugalketa jokabidearen kontrol hormonalak. Feromonen zeregina. Sexu eta ugalketa jokabidearen kontrol neuralak. Gizakion jokabide sexuala.
4. Loa eta erritmo biologikoak. Loaren deskripzio fisiologikoa. Loaren funtzioak. Loaren esta iratzarraldiaren mekanismo neuralak. Loaren nahasmenduak. Erritmo biologikoak.
5. Ikaskuntza eta oroimena. Ikaskuntza eta oroimenaren izaera. Ikaskuntza pertzeptualaren, baldintzapen klasikoaren eta baldintzapen instrumentalaren oinarri neuralak. Plastizitate sinaptikoaren mekanismoak: epe luzerako indartzea. Errefortzuaren oinarri neuralak eta ikaskuntza. Ikaskuntza erlazionala.
6. Emozioa. Emozioen izaera. Garun emozionala: erantzun emozionalaren oinarri neuralak. Agresioa: mekanismo neural eta hormonalak.

7. Nahasmendu psikologikoen psikobiologia. Herstura eta estres nahasmenduak. Eskizofrenia. Nahasmendu afektiboak.

Ikasgaiaren eduki praktikoak, metodologiari buruzko hurrengo atalean azaltzen dira.

METODOLOGIA

ATAL PRAKTIKOA

Ikasgaiaren edukiak, gelako praktika, ordenagailu praktika, tailer eta mintegien bidez landuko dira, artikulua irakurri, ordenagailu programa espezifikoak erabili eta bideoak ikusiaz.

SEMANA 2.

GA1. Metodo eta teknikak Psikologia Fisiologikoan. [2ord.]

Praktika honetan, ikasleek, testu bat irakurri ondoren, lan-talde txikitara irakurritakoari buruzko galdesorta bat erantzungo dute, esperimendu ezberdinetan erabiltzen diren teknikak identifikatu eta deskribatuaz. Egindako galderei buruzko eztabaida eta zuzenketa. Test baten bidezko ebaluaketa, eztabaidatutako kontzeptuen ulermena baloratuaz (4. Gaitasuna).

SEMANA 3

OP1. Ahoratze Jokabidea. [2ord.]

Gose eta asetasunaren mekanismo neuralei buruzko testu baten aurretiko irakurketa. Irakurritakoari buruzko zenbait galderen erantzutea. Zenbait eskema osatuko dira ordenagailu programa bat erabiliaz. Landutako eskemetaz baliatuz ahozko azalpenak egingo dira gose eta asetasunaren mekanismo neuralak azalduaz (2., eta 6. Gaitasunak).

GA2*. Orientazio sexualarekin lotutako oinarri biologikoak. [2 ord.]

GA3*. Loaren nahasmenduak . [2 ord.]

TA1*. Erritmo biologikoak. [2 ord.]

* Hiru praktika hauetan, behin bideo bat ikusita, ikasleek lan-taldetan galdesorta bat erantzungo dute, bideo bakoitzean ikusitakoaren inguruan. Gero gelan eztabaidatuko dira ikerketa ezberdinetan alderdi interesgarrienak nabarmenduz, emaitzak interpretatuaz, eta ondorio nagusiak lortuaz. Egindako galdesortaren zuzenketa. Azkenik test baten bidezko ebaluaketa egingo da, eztabaidatutako kontzeptuen ulermena baloratuaz (2., 3., eta 6. Gaitasunak).

OP2. Ikaskuntza eta plastizitate sinaptikoa. Epe luzerako indartzea. [2 ord.]

Praktika honetan, ikasleek, epe luzerako indartzeari buruzko testu bat irakurri ondoren, irakurritakoari buruzko galdesorta bat erantzungo dute, hots epe luzerako indartzearen mekanismo neurokimikoei eta hauen eta ikaskuntzaren arteko harremanari buruzkoa. Zenbait eskema osatuko dira ordenagailu programa bat erabiliaz. Landutako eskemetaz baliatuz ahozko azalpenak egingo dira epe luzerako indartzearen mekanismoak azalduaz (2., eta 6. Gaitasunak).

M1. Oroimena eta Alzheimer. [2 ord.]

Bideo bat ikusi ondoren, galdesorta bat erantzungo da ikusitakoaren inguruan. Gero gelan eztabaidatuko dira ikerketa ezberdinetan alderdi interesgarrienak nabarmenduz, emaitzak interpretatuaz, eta ondorio nagusiak lortuaz. Egindako galdesortaren zuzenketa. Azkenik test baten bidezko ebaluaketa egingo da, eztabaidatutako kontzeptuen ulermena baloratuaz (2., 3., eta 6. Gaitasunak).

OP3. Jokaeraren Oinarri Biologikoak. [2 ord.]

Ikasleek taldetan banatuta talde-lan bat egingo dute jokaeraren oinarri biologikoei buruz gerora klasean aurkezpen bat egin ahal izateko (lauhilekoaren azkeneko bi asteetan). Praktika honetan eurek aukeratutako jokaeraren oinarri biologiko zehatzei, hau da oinarri neuroanatomiko, neurokimiko, neuroendokrinoei buruzko fenomeno baten inguruko artikulua bilatuko dituzte datu baseetan. Lortutako informazioarekin eta aurkezpen software bat erabiliaz (PowerPoin,

Prezi, LibreOffice Impress..) ahozko aurkezpen bat antolatuko dute (2, 3, 5, 6 eta 7 Gaitasunak).

TA2. Jokaera agresiboaren oinarri biologikoak. [2 ord.]

TA3. Emozioen oinarri biologikoak. Enpatia. [2 ord.]

TA4. Psikoneuroinmunologia. [2 ord.]

TA2 eta TA4 tailerretan bideo bat ikusiko da eta galdesorta bat erantzuko da ikusitakoaren inguruan. Gero gelan eztabaidatuko dira alderdi interesgarrienak nabarmenduz, emaitzak interpretatuaz, eta ondorio nagusiak lortuz. Egindako galdesortaren zuzenketa. Azkenik test baten bidezko ebaluaketa egingo da, eztabaidatutako kontzeptuen ulermena baloratuaz. TA3 tailerrean artikuluen aurretiko irakurketa eta bideo bate ikusiaz enpatiaren inguruan arituko gara, lan-eskema berdina erabiliaz, (2., 3., eta 6. Gaitasunak)

TA5. Jokaeraren Oinarri Biologikoak. [2 ord.]

OP3an hasitako lanaren jarraipenari ekingo zaio. Oraingoan aurkezpenaren eskema landuko da galdera ireki batzuk banaka erantzunez. Landutako erantzunak entregatu egingo dira praktikaren amaieran (2, 3, 5, 6 eta 7 Gaitasunak).

TA6. Jokaeraren Oinarri Biologikoak. [2 ord.]

Talde bakoitzeko kide guztiek, bakoitzari dagokion ahozko aurkezpenaren zatia banaka egingo dute. Aurkezpena OP3 eta TA5ean landutakoa izango da. (2, 3, 5, 6 eta 7 Gaitasunak).

GA4. Jokaeraren Oinarri Biologikoak. [2 ord.]

Talde bakoitzeko kide guztiek, bakoitzari dagokion ahozko aurkezpenaren zatia banaka egingo dute. Aurkezpena OP3 eta TA5ean landutakoa izango da. (2, 3, 5, 6 eta 7 Gaitasunak).

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	32	2	8		6		12		
Ikaslearen ikasgelaz kanpoko jardueren ord.	48	3	12		9		18		

Legenda: M: Magistrala
GL: Laborategiko p.
TA: Tailerra
S: Mintegia
GO: Ordenagailuko p.
TI: Tailer Ind.
GA: Gelako p.
GCL: P. klinikoak
GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Test motatako proba % 80
- Praktikak (ariketak, kasuak edo buruketak) % 12
- Lanen, irakurketen... aurkezpena % 8

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ebaluaketa jarraian azaltzen denaren arabera egingo da. Eduki teorikoen eskurapenaren lorpena test moduko azterketa baten bidez ebaluatuko da. Azterketak honek 8 puntu balio izango ditu, 10etik, hots ikasgaiaren kalifikazio orokorraren %80a. Egindako praktikak ere ebaluatuko dira, 10etik 2 puntutako balioa izanik, hots ikasgaiaren kalifikazio orokorraren %20a

Ikasgaiaren kalifikazio orokorra aipatu bi zatien baturaz lortuko da, hau da, eduki teorikoena (%80) gehi praktiken ebaluaketaren bidez lortutakoa (%20).

Eduki teorikoei buruzko azken azterketa (%80).

Eskola magistraletan landutako gaiei buruzko test moduko galderez osatutako azterketa bat izango da. Bertan "La Biopsicología en tanto que neurociencia" testuko edukiei buruzko, bai eta loaren nahasmenduei eta epe luzerako indartzeari buruzko praktiketan landutako eduki teorikoei buruzko galderak egingo dira ere. Azterketa honek 8 puntutako balioa izango du.

Praktiketan landutakoaren ebaluaketa (%20).

Praktikei dagokion lauhilekoan zehar egingo diren lanen bitartez lortu ahal izango da. Klaseetan, irakurritako artikuluen eta ikusitako bideoei buruz erantzundako test moduko galdesorten bidez 1,25 puntu lortu ahal izango dira eta taldean egindako eta banaka ahoz aurkeztutako lanaren bidez 0,75. Ahozko aurkezpenean, aurkezpen bera, ideia nagusiak jasotzen ote diren, ondo sintetizatu diren eta ondo argumentatu diren ebaluatuko da. Oro har, 2 puntu lortu ahal izango dira.

Praktika saioetako lanak egiten ez dituzten ikasleek, azken azterketarekin batera praktiketan landutako irakurketei buruzko azterketa bat egingo dute. Irakurketa materiala ikasturtearen hasieran emango zaie. Azterketa honek 2 puntutako kalifikazio maximoa izango du.

DEIALDIARI UKO EGITEA

Ikasgai honetan nahikoa izango da azken azterketara ez aurkeztea, deialdiari uko egiteko.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

BIBLIOGRAFIA

Oinarrizko bibliografia

Ikasgaiaren jarraipena egiteko eskuliburu nagusia honakoa da:

Carlson NR. Fisiología de la Conducta. Pearson, 2014 (11. argitaralpena).

Beste eskuliburu batzuk:

Arin Lakidain RM eta Díaz Ereño E. Fisiología Medikoa II ikasteko gida. UPV-EHU Arg. Zerbitzua. 2014.

Bear MF, Connors BW, Paradiso MA. Neurociencia: la exploración del cerebro. Wolters Kluwe, 2008.

Cardinalli DP. Neurociencia aplicada. Panamericana, 2007

Collado Guirao (Koord.) Psicología Fisiológica. UNED, 2017.

Corr PJ. Psicología Biológica. McGraw Hill, 2008.

Gomez Amor J Neurociencia de la conducta. 2012. ISBN: 9788415429074.

Pinel JPJ. Biopsicología. Pearson, 2007.

Redolar, D. Fundamentos de Psicobiología. 2014. ISBN: 9788490642238.

Gehiago sakontzeko bibliografia

Bernardo Arroyo M (2016) Nuevos planteamientos clínicos en esquizofrenia. Biomarcadores. Ediveramerica

Bulbena A (2016) Ansiedad. Neuroconectividad: la revolución. ISBN: 9788491172079.

Chinchilla A (2007) Las esquizofrenias. Barcelona: Masson.

Damasio AR (2008) El error de descartes. Editorial Crítica.

Damasio A (2006). En busca de Spinoza, Neurobiología de la emoción y los sentimientos. Barcelona: Drakontos.

Farré, J.M., Gómez, R., Salvador-Carulla, L. (2015) La aventura del cerebro. Editorial Singlatana.

Gazzaniga MS (2014) ¿Quién manda aquí? El libre albedrío y la ciencia del cerebro.

Jarrett, C (2015) Grandes mitos del cerebro. Editorial Buridan.

Juarez Gonzalez J (2007) Neurobiología del hedonismo. Mexico: Manual Moderno.

López Alonso, D (2014) Biología de la homosexualidad. Madrid: Síntesis.

Martinez Sanchis S (2007) Hormonas, estado de ánimo y función cognitiva. Madrid: Delta.

Morgado I (Cor.) (2005) Psicobiología: De los genes a la cognición y el comportamiento.
Barcelona: Ariel Neurociencia

Morgado, I.: "aprender, recordar y olvidar". Ariel. Barcelona 2014.

Moya Albiol, L. (2010) Psicobiología de la violencia. Piramide.

Perna G (2005) Las emociones de la mente: Biología del cerebro emotivo. Madrid: Tutor.

Porges,S.W. (2016) La teoría polivagal. Fundamentos neurofisiológicos de las emociones,el apego, la comunicación y la autoregulación. Madrid: Pleyades.

Punset E (2007) El Alma está en el cerebro: radiografía de la máquina de pensar. Madrid: Aguilar.

Redolar, D (2017) Placer, toma de decisiones y cerebro. Barcelona:UOC.

Rizzolatti G, Sinigaglia C (2006) Las neuronas espejo. Los mecanismos de la empatía emocional. Barcelona: Paidós

Sapolsky RM (2008) ¿Por qué las cebras no tienen úlcera? Madrid: Alianza.

Sapolsky RM (2007) El mono enamorado y otros ensayos sobre nuestra vida animal. Barcelona: Paidós Ibérica.

Swaab, D (2014) Somos nuestro cerebro. Barcelona: Plataforma Editorial.

Aldizkariak

Elhuyar. Elhuyar Fundazioa. Usurbil

Investigación y Ciencia. Prensa Científica. Bartzelona

Mente y Cerebro. Prensa Científica. Bartzelona

Interneteko helbide interesgarriak

www.eitb.eus/es/television/programas/teknopolis/

www.redesparalaciencia.com

www.rtve.es/television/redes/

www.rtve.es/noticias/documentos-tv/

www.rtve.es/television/documentales/la-noche-tematica

OHARRAK

e-Gela:

Ikasgela birtualaren bidez eskola magistraletan erabiltzen diren aurkezpenen PDF artxiboak lortu ahal izango dira, bai

eta ikasgaiari buruzko informazio baliagarria. Ikasle eta irakasleen arteko kontakturako ere ikasgela birtualaren erabilpena aholkatzenda.

TUTORETZAK

Irakasleen tutoretza ordutegiak GAUR eta e-Gela baliabideen bidez ezagutu ahal izango dira.